

Name : Aklia Allaf.
Subject : Punjabi

سوال نمبر 1 :
”جھانپیاں“ وچ نفسیاتی تنقید دے حوالے نال
کپڑے کپڑے مضمون شامل نہیں دیر کرو۔

1. تعارف :- شریف کنہاوی پوراں دی شخصیت دے کئی پہلوں
آپ آکو وڈے شاعر و نقاد، محقق و مترجم، استاد رائڈر ٹی پٹی
دے مئے پیر مئے ادیب ہن۔ شریف کنہاوی دا اہل ناں
محمد شریف اے۔ آپ گجرات دے معروف قصبے کنہا وچ
پیدا مہون پاروں کنہاوی اکھوائے جدکہ علمی ادبی حلقیاں وچ
شریف کنہاوی دے ناں کوں جانے جاندے ہن۔ شریف کنہاوی پوراں
مڈھلی تعلیم اپنے والد کولوں دے ہڑک دا امتحان کنہا و
ہائی سکول کوں پاس کیتا۔ ۱۹۶۲ء نوں پنجاب یونیورسٹی ر اوری
اینٹل کالج وچ شعبہ پنجابی قائم ہويا دے شریف کنہاوی وی
انجے آگئے دے ایم۔ اے پنجابی دے پڑھیاواں نوں پڑھان
گئے ہن۔ آپ نے جنوری ۲۰۰۶ء نوں وفات پائی۔

2. علمی ادبی کم کاج :-

شریف کنہاوی پنجابی ر آرو دے فارسی زبان دے
مئے پیر مئے شاعر سن آپ دا مجموعہ قلام ”خکرات“ دے لوڑک میونسپل
ڈورڈل ر ”سلاہ سہری“ لکھوں فاکھا شریف کنہاوی ایک ہترین مترجم
وی سن۔ آپ نے ”بیچ سورہ“ دے نال ممبر اکادم دیان

ریخ سورتان دا منظوم پنجابی ترجمہ کیا۔ بابا فرید دے شلوکان دا اردو ترجمہ "کلمہ فرید" دے نان نال کیا۔

3 ﴿ "جھانیاں" دا جائزہ: ﴿

شرف کنہی دے بقول اویناں پہلا تنقیدی مضمون صبان محمد بخش بارے ۱۹۶۵ء نوں لکھیا سی۔ اوسر توں بعد ایہ سلسلہ چلدا رہیا تے ۱۹۶۷ء نوں تنقیدی مضموناں دا پورا مجموعہ "جھانیاں" دے نان نال چھپیا۔ سافے آپرا لفظ جھانیاں دے لغوی معانی جھانک، جھانگی، جھانکنا، طائرانہ نظر، اڈ دا دھیران، اچھک، حقوی، دیر لئی دیکھنا وغیرہ۔ شرف کنہی اپنی اسے کتاب بارے آپ لکھدے ہن۔

"جس طراں نال توں وی جایدا اے ایہ لیکھ کوئی ڈو ٹنگی پرچھل
ہنر یزیاں جھانیاں ہن۔ جھانکی ماریاں سے دا انگ رنگ جتنا
شو ویکھیا جاسکدا اے اوس فودھ دا دعویٰ میں وی نہیں کرا۔"

relate your headings and arguments to the qs statement.

﴿ "جھانیاں" دے مضمون: ﴿

جوائیل شرف کنہی سیوران دا لکھا

انٹرنیشنل ۱۷ جیٹرا مصنف دے زیر مطالعہ ۷۱۔ جون جنوری ۱۹۹۶ء
نوں عزیز پبلشرز (ایور ولوں) پھیا ۷۱۔ کتاب دے کل صفحے ۱۵۲
ہن جیکہ دیباچہ ڈاکٹر اسم رانا دا لکھا ہوا ۷۱۔ کتاب دا
انشاب "جانا پارباپ دے نک" ۷۱۔

۱. ای سی بدوے راک سی اونٹو۔ ۷ ریخ پنجابی دی شاعری دے بارے
۲. لوریاں۔ ۷ لوریاں کے کمال۔ ۷ لوری کے۔ ۷ موفیاں دی شاعری۔
۳. مقل دی پیر۔ ۷ وارث شاہ دے اوکی دی پیر۔ ۷ راجھا ای دی گڑیا دی پیر۔
۴. پیر ای مقل کڑی۔ ۷ وارث شاہ دا پنجاب۔

۱۲. سیف الملوک و ملوک فیما بینہما

۱۳. فرخندہ اول اک چھارے

۱۴. دل و باطن ایک جہات

۱۴. دل و باطن ایک جہاں

"جہان" و "نفسانی تنقید" حوالہ نامہ :-

عشریف کنجائی داناں ساھنے کہندیاں سادای پچھلایاں پنجا سواں
سٹواں وروپاں دی پنجاہی زبان ادب دی تاروے کے روابی
وے انانت چراغ زین دل کے رولے نوں روشن کر جانے
پڑی۔ اوہ اک end پھل دا روپ وٹاے پنجاہی زبان کے
ادب وے زندہ جاوید کلاسیک دا درجہ حاصل کر چکے ہن۔ پنجاہی
زبان کے عشریف کنجائی دوئیں اک دوے دی پچھان کے
صان ہن۔

حدائق نقید :-

نتیجہ
 جدید تنقید جیسی ۱۹۳۵ء کے
 مغرب قریب نیوہستانی زبانوں کو جان مڑوں یوٹی
 اویس وج اس پر عالم طور پر تن رنگ و کھوکھو کو
 بچان سکتے ہیں۔ پہلے کے اور نگاری میں بہتیاں نے مغرب
 تنقیدی اصولوں کو سامنے رکھ کر اپنی زبان دے ادب
 دا جائزہ لیا۔ اس وج سے خاص نظر پر دیا گیا
 نظر نہیں آؤندی ہے ہر نگاری نے اپنی دلچسپی دے مطابق
 ٹانوں ٹانوں تنقیدی ضیالات مغرب کو لے لے اپنے ادب
 کے لائو کیے۔

7۔ لڑائی پسند نے نفسیاتی تحریک :-

اچھے نصیبی دہقان سن جیساں دا صوفیوں نے نفقہ لڑائی پسند ہے نصیبی فکر ہے

نظر اپنے "تسل" کی وجہ سے نال پریشان و بالکل نوا صاف کر داسی۔
 اپناں دونوں دبستانوں و نمائندہ مغرب و وڈ وڈ
 دانشوران کے لکھاریاں و حوالہ نال اپنی کل نوں والی
 مکتبہ دی کوشش کر دے رہے۔ اس طرح ایک پاسے
 کمارل عاکس کے انگلز و نال عام ورے سے گئے۔
 پاسے فرانسز ر یوگس کے ایڈلر دا نال و تذکرہ عالم تیار
 جاندا سی۔

8. "جھانپاں" ادبی تنقید دا پہلا معیار:-

جنوں اس سبب "جھانپاں"
 دا مطالعہ کرنے آئے۔ ایہ کل بڑے والی سبب ساہنے آجا
 نری۔ اس کم بنیادی زبان کے ادب و نقادان وچوں شریف
 کئی سی میوان نوں ایہ مقام کے مرتبہ حاصل آئے۔ اوہناں نے
 سبھ کون پہلاں ادبی تنقید دا اوہ معیار پیش۔ چہید
 و ج جدید تنقیدی دبستاناں و پیش بڑے والی نظریں
 آؤندے ہن۔ اس ساری کتاب و ج آئے وی تھاں مغربی
 مصنف دا حوالہ نہیں ملدا۔ اوہناں نے اپنے حوالے نال
 اپنی سہ نال گل بات کہی آ۔

9. "جھانپاں" دے پے دو مضمون تے ادبی لسانیات:-

"جھانپاں" دے پے دو مضمون
 "اک سی بدوای سی اوٹو" کے "بج بنیادی دی شاعری دے بارے"
 ایہ مضمون بنیادی زبان کے ادب دی لسانی تحقیق کے اہمیت
 دے حوالے نال لکھے گئے ہن۔ رہبان و ج ایک پاسے بنیادی زبان
 دی رتھا کے واحد بارے اپناں نے غزراں دیاں اوہناں
 روحانیاں دا ذکر کیا گیا۔ جیڑیاں محفوز ہن

طبیقات نے مخصوص صورت حال پیدا کر کے کھڑیاں پٹیاں تے
 دوجے پاسے ایران دے توالے نال پٹیاں شاعری دا کشف
 قائم کرن دے کوشش کیتی گئی تے اہم نال ای سنکرمی تے
 برآکرمی دے لغتاں کون پٹیاں دا تعلق "دک وید" نال قائم
 کیتا گیا۔ اے تے اپنی ایسی مہل اے شریف کھپائی پوریاں توں
 ایہا اعتماد سی کہ اوہیاں نے ایسی توں ڈاکٹر جی سی۔ دیو
 دے سامنے بیان کرن توں وی پیکچاریٹ محسوس نہیں کیتی۔

14 صوفی شاعراں بارے شریف کھپائی دا بیان تے

نہال جج صوفیا دا قلام

ایک ایسے روئے دایتے دنیا اے جیڑا انسانی سماج توں بیڑے جڑتوں
 دولا سوہا اے تے اج جد لڑائی فابیل یاٹ چکا تے ساری دنیا
 تے ساڈا پنجاب وی توان چولا بدن دے اکھیاں وچ اے۔ ساڈی
 ایہ کوشش سونے جاپیڑی اے تے ایہیں ایہں دکھیا ستار توں سکھ
 ستار بنایے۔ جیوں دارولا ایہا کر دیتے تے لوکس دنیا توں دوسری
 دی تھانویں ایہں وچ دلچسپی لین۔ داخ ایہی دیوے کر دے جاپے
 تے ایہی توں لغوی کوڑی پرکھی دی لڑا سی نہ پولا

14 لوریاں، لوریاں تے کھال تے لوک گیت وچ نفسیاتی تنقید:-

لوریاں، لوریاں تے کھال دے لوک گیت وچ اے مضمون وچ وی
 شریف کھپائی پوریاں دا لفظ نظر بالکل ٹوٹلا اے۔ لوریاں دے کج
 تے معنی تے کج بامعنی فقریاں یا مصرعیاں کون اوہیاں نے پیرانے
 پنجاب دی ریتل دا یودا نقہ تے دتا اے۔ لوک گیتاں دی
 تعریف کردیاں پوریاں اوہی ایہی نقل تے نہ ہرکے پیرا کہہ گئے ہن

"دقت نے ایناں ساد مرادے بولاں دی جوت اگے
پزیراں نکسالی شاعراں دیاں لاٹاں نوں مات کر دینا۔"

پیر ایہدے کون وی اجڑا گل ایہہ وے کم۔

"ایہناں دا تعلق سوسائٹی دے وچلے تے پٹھلے طبقہ نال اے"

ایہناں نوں ایہہ اندازہ ہو گیا کہ ایہاں مضموناں وچ شریف کنیاہی
سورداں دا رجحان کجھ کجھ ترقی پسند تحریریں ول اے۔

داستان پیر رانجھے تے شریف کنیاہی دی نفسیاتی تنقید۔

"جماعتیاں" وچ پیاب دی عظیم

آکھاں رمانی داستان پیر رانجھے دے متعلق پنج مضمون شامل

ہن۔ ایہناں مضموناں وچ ایہی پاسے کے پیر دے وارث ساء

کون پہلے آئے بعد دے کج تخلیق کاراں نال تقابلی تحقیق

دے ذریعے وارث دے نفسیاتی عظمیٰ نوں وڈا گیا اے

دو جے پاسے جدوں رانجھے آئے پیر دے کرداراں نوں

"اک وگڑیا پیو ہاں" آکھاں "اک منزل آھی" آکھاں "پیش کشیا چاندان"

آکھاں "سائوں ایہہ سمجھ آویدی" آکھاں وارث ساء نے

مسترقی دی روانی شاعری دے مطابق جتاں پیریاں دے کردار

پیش کشیا کیے سنگوں کرداراں نوں پیش کشیا کرن وچ اویس

صفت نگاری کولوں کم پایا اے۔ جیڑی کسے وی مضمون واسطے

فخر دا باعث ہو سکری اے۔

سیر الملوک دے نفسیاتی رنگ۔

سیر الملوک دے نفسیاتی

رنگ بار بار اویس مہیاں وچ بخش دی شہنشاہی دا مطالعہ کر دیاں

سوریاں آوڑا اے۔

پر 2 ایسے گل دی م یونری تان تیرا مہاں صاحب شاعر
 دی م یونریا اپنا آپ مہوان دی خواہش پر اس
 وجہ یونریا کہ کوئی ایسی توب کس طرح یونری کر اے۔ کوئی
 کس طرح۔ کوئی کم سوئے تے کوئی کم و کچھ تے۔ جیہاں تون کوئی
 جماندرو کھڑ یونریا اے۔ آپ کس مہوان لئی فال دیان ناہوں وکری
 (اے کڈھ لیتا تے۔)

ایہاں توالیان تون ایسے ظاہر یونریا تے کہ شریف
 لئی آئی یونریاں جدید تعلیمات دا اوپرا اوپرا مطالعہ یس کیتا یونریا
 سکون اوہیاں تون ایسے علمات یونریا یونریا مطالعہ تے اوہیاں
 نوک ایسے گل داوہ یونریا یونریا ایسے سی کہ کیترا نظر تے
 کیترا کردار شریف تون سمجھیں وجہ مدد سکوا اے۔

۱۴۔ وارث شاہ دے پنجاب بارے تفسیر۔

پیر دا مطالعہ دا دوران

اک یونریا کچھ جیڑا ساہنے مہوزا کہ سید وارث شاہ نے کردار
 تون پیش کرن وجہ حقیقت نگاری کوئی کم نہیں کیا سکوں
 یونریا پنجاب دا ماحول تے فقہانوں پیش کرن دی حقیقت
 نگاری ~~دے ماحول~~ تون ساہنے رکھا اے کہ قرہی
 ہو طوطے تے فنا اڈان دی تھان تے پنجاب دی وسوں تے
 ثقافت دے اہل روپ پیش کیتے نیں کم ایج دی ایسے
 پیر دا مطالعہ دے ذریعہ "وارث شاہ دے پنجاب"
 دا یونریا نقشہ وکھ سکے آں۔ ایسے حقیقت نگاری تون
 شریف کیتا یونریا نے ثقافت دے اک تونریا چلا
 تون دل ساڈی رسی کیتی اے۔

۱۵۔ "جہانیاں" دے آفری تن مہنوناں جارا تنقید :-

"ترجمن دل اک جہان" "دل دریا دل اس جہان"۔
 "سپہوش" ایں وجہ احمد راجی کے اعتراف برہم توں
 پنجابی سائنس وچوں دو بائبل توہاں آوازیاں ہن۔ ایں دا
 مطالعہ کردیاں بیویاں شریف کنہاسی نے ایں دا نوپکا بین توں
 اچھاریا اے اوہناں دا فکری ہے فنی سن ری دل کھول
 تے دار دتا اے اہم دولوں آوازیاں ۱۹۸۶ء دا دکھن دھولا
 قالہ اتریاں اے اوہناں نے جیس ~~ظاہر~~ کرب توں بیسی کیتا
 شریف کنہاسی بیویاں نے اوہوں دھکیر سیات وچ بدل دتا اے
 جسدے توں اہم انداز۔ بیویاں اے کہ علی ما فنی لہب اوہناں
 دی تنقید آہ اثر انداز ہنیں بیویاں۔

۱۶۔ انداز بیان :-

شریف کنہاسی بیویاں دا انداز بیان انتہائی
 سادہ تے عام فہم اے۔ ایں دا اک اک مہنوں وجہ
 سادہ کیاں توں سہارا اے۔ پنجاب دیاں پرائیاں
 رسمیں دھاجاں توں کھوئے بیان کرن دی بجائے اک
 کیاں دا عکس وجہ ظاہر کیتا ہن۔ شریف کنہاسی بیویاں
 اسی طرح تنقید کردیاں ہن کہ ایں دا مہنوناں توں چڑھ
 کہ بندہ ساری گل توں سمجھ جائے اے تنقید ٹھوساں
 ہنیں بیویاں۔

۱۷۔ مکدی گلے :-

"جہانیاں" دا مہنوں نے پنجابی تنقید وجہ
 پل داری جدید تے تنقید تے کمریوں دا اک مجموعی نام

پوری ڈونگھائی و مہ داری ہے اعتماد نال پیش کیا اے
اویان کسے حقان ہے وی جانبداری کوں کم شیب لیا۔ جھوٹوں
تکر لئیائی راتر تہ پسند نظریاں دا تعلق اے اویسے وجہ اسی
کل کوں اتلار میں کسے جاسکدا کہ مصنف دا نظریاں طور
اے ایساں دبستاناں مہ نظریاں توں متاثر یوں دا ثبوت
ملدا اے پر اویان اے ایساں توں نہ فہمیں رہے طور
میں اپنا پاء لیا تعریف کجائی سی شاعری یوں رہا
مستفید اویسے وجہ اسی مٹی دی پک ضرور رہی مٹی
میوندی اے جبردی پنجاب دے جفرانے وچوں پھٹا اے اک
نو نکلی، فکری اے جذباتی خفا پیدا کرتا شریف کجائی دے
جذریاں اے احساس دی نریمان بنادی اے۔
